

*О.М. Пахненко, канд. екон. наук,
І.М. Сіроштан, аспірант,
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»*

ПЕРЕВАГИ МІКРОСТРАХУВАННЯ ДЛЯ ВІТЧИЗНЯНОГО СТРАХОВОГО РИНКУ

Перспективним та важливим напрямком у розвитку страхового ринку України на сучасному етапі є розробка та реалізація страхових продуктів для споживачів із низьким рівнем доходу – мікрострахування.

Доцільність впровадження мікрострахування на вітчизняному страховому ринку обумовлюється низькими показниками проникнення страхування (частки страхових премій у ВВП) та щільності страхування (страхові премії на душу населення), зависокою вартістю страхових продуктів по відношенню до середнього рівня доходів громадян та низькою страховою культурою населення.

З точки зору продуктової політики страхової компанії, мікрострахування може розглядатися як загальний підхід до розробки окремих страхових продуктів, що базується на принципах простоти побудови; застосування спрощеного андеррайтингу і загальних підходів до розрахунку страхових сум; значного обмеження верхньої межі відповідальності страховика; мінімізації страхових тарифів.

У вузькому розумінні мікрострахування може пов'язуватися із конкретним видом страхового продукту в life або non-life страхуванні, ключовими параметрами якого мають бути ціноутворення за мінімальними тарифами та орієнтація на цільовий сегмент – споживачів із низьким рівнем доходу. Серед основних видів страхових продуктів, що можуть бути сформовані на принципах мікрострахування є всі види особистого страхування (страхування життя, медичне страхування, недержавне пенсійне страхування, страхування від нещасних випадків), страхування катастрофічних ризиків, страхування сільськогосподарських культур, страхування фінансових ризиків тощо.

Пропозиція послуг мікрострахування дозволяє страховим компаніям суттєво розширити свої ринки збуту, освоїти нові цільові сегменти. Для страхувальників роль мікрострахування полягає в підвищенні доступності страхових послуг та, відповідно, в можливості отримати страховий захист від найбільш типових ризиків. Впровадження мікрострахування у практику страхових компаній сприяє розвитку ринкових механізмів відшкодування збитків, формує підґрунтя для розвитку та впровадження інновацій у страховій сфері.

Крім того, як засвідчує досвід зарубіжних країн, розвиток мікрострахування дозволяє отримати додатковий соціальний ефект, що полягає у зростанні загального рівня соціальної захищеності малозабезпечених верств населення, зменшенні навантаження на державні фонди щодо виплат соціальної допомоги (наприклад, при страхуванні пенсій) та компенсації втрат від катастрофічних ризиків, сприянні розвитку стратегічно важливих видів страхування (медичного, пенсійного страхування, страхування катастрофічних ризиків тощо).

До особливостей мікрострахування належить також можливість, а іноді і необхідність, застосування змішаних схем розподілу страхових послуг. Так, якщо традиційне страхування передбачає використання прямих каналів продажу страхових послуг через представництва і філії страхової компанії, он-лайн продажі та продажі через посередників (страхових агентів, брокерів), то для мікрострахування, окрім перелічених каналів, характерною є також можливість кооперації між страховими компаніями та урядовими структурами (наприклад, у формі державно-приватного партнерства), а також функціонування спеціалізованих організацій з мікрофінансування, товариств взаємного страхування тощо.

Зазначене, безумовно, можна вважати перевагою мікрострахування, оскільки для розвитку багатьох сучасних напрямків у страхуванні та управлінні страховими ризиками необхідною є участь і підтримка держави. Наприклад, поєднання принципів мікрострахування щодо формування

страхового продукту, державної підтримки щодо популяризації таких продуктів та застосування механізму сек'юритизації катастрофічних страхових ризиків на основі емісії облігацій катастроф може стати основою для забезпечення ефективної системи відшкодування збитків від стихійних лих та техногенних аварій.

Таким чином, впровадження мікрострахування в Україні сприятиме зменшенню диспропорцій у розвитку окремих видів страхування на вітчизняному страховому ринку та забезпечить отримання ряду переваг як для окремих страхувальників і страхових компаній, так і для суспільства в цілому.

Пахненко, О.М. Переваги мікрострахування для вітчизняного страхового ринку / О.М. Пахненко, І.М. Сіроштан // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб.тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8-9 листопада 2012 р.). – Суми: УАБС НБУ, 2012. – С. 154-156.